
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrud Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Hyrdebrev for fasten 1934. — Stille nu. — Retten til selvmord. — Innvielse av St. Carolus sykehus i Molde. — Finnlands nye biskop. — Lite intervju med pater Lutz. — Sogneprest Beumer. — Det er ikke nødvendig. — Bokanmeldelser. — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Hyrdebrev for fasten 1934.

Jacob Mangers,

ved Guds barmhjertighet og den Apostoliske Stols velvilje,

Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat, Biskop av Selja,

til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende, hilsen og velsignelse i Herren!

Høitelskede i Herren.

Fastetidens store opgave er ved betraktning av Jesu lidelse og død å lære hans indre sjeleliv å kjenne og å opmuntre oss til å leve av Jesu liv og etter Jesu eksempel. Når biskopene i begynnelsen av fastetiden retter ordet til sin hjord, så er det for inntrengede å formane de kristne til å stå fast i troen, til å gjøre sitt kristennavn ære, ved å være trofaste barn av Kristi Kirke, ved å la Kristus prege deres liv og danne deres hjerter etter sitt hjerte.

Også hos mig, høitelskede i Herren, er det en hjertens trang til å tale til eder ved begynnelsen av denne hellige fastetid: til alle og enhver vilde jeg rette et lysets ord, et trøstens ord, et formaningsens og opmuntringens ord. Ja, i menneskelige ord vilde jeg kunne legge all den kjærlighet som Kristi brud, vår hellige Kirke, bærer i sitt hjerte for alle sine barn, og tillike vilde jeg med høi røst vekke alle dem som ligger i åndelig søvn, mens den onde fiende med fulle hender strør ugressets frø inn i deres sjel.

Det jeg i år især vilde legge eder på hjertet, høitelskede i Herren, er den katolske samhørighetsbevissthet, den ekte katolske samfunnsånd uten hvilken det er umulig å få et blomstrende katolsk liv i våre menigheter. —

*

Det er én ting som karakteriserer alle trofaste katolikker, én ting som iakttas og beundres av anderledes troende, nemlig den kjærlighet og hengivenhet de viser sin Kirke. Denne hengivenhet og kjærlighet har sitt utspring i den urokkelige, faste overbevisning om Kirkens guddommelige innstiftelse, om Kirkens ufeilbare lære som gir oss et fast holdepunkt i livet, om Kirkens makt og evne til å gjøre oss lykkelige og føre oss til den evige salighet.

Dessverre har denne kjærlighet hos mange et altfor individuelt, ja egoistisk preg, d. v. s. den er ikke båret av et intimt fellesskap og planlagt samarbeide mellom alle katolske krefter. Det kommer av at de ikke eier den rette forståelse av Kirkens samfunnsånd, av Kirkens innerste vesen eller av Kirkens dypeste grunn til enhet og enighet.

Kirkens indre enhet er en nødvendig betingelse for Kirkens beståen og vekst etter Herrens mening og ønske. Om opnåelsen av denne enhet og enighet ber Frelseren, i sin avskjedstale til apostlene, i sin herlige yppersteprestelige bønn: «Bevar i ditt navn alle dem Du har gitt mig forat de må være ett likesom vi..... Dog ikke alene for disse ber jeg, men også for dem som på deres ord tror på mig, forat alle må være ett likesom Du, Fader, er i mig og jeg i dig, at også de må være ett i oss». (Joh. 17, 11—21).

Den katolske Kirke må ikke alene betraktes som et

vel organisert samfund, som en verdensmakt, en institusjon med et logisk læresystem, i hvilken de troende kun skulde spille en sekundær rolle eller kun være passive medlemmer. Nei, det vilde være å betrakte Kirken rent overfladisk, helt fra dens utvortes side; det vilde ikke være å fatte Kirkens dypeste vesen, dens samfundsånd, dens guddommelige opprinnelse og natur.

Vel er Kirken verdens best organiserte samfund med et urokkelig fast og konsekvent læresystem, men den er fremfor alt *Kristi mystiske legeme*, gjennomstrømmet av Treenighetens guddommelige liv og den Helligånds nådevirke, den er *en innerlig forening av hodet og lemmene*. Det er således Paulus ser på Kirken: Kirken er Kristi mystiske legeme: vi alle er hans lemmer, vi er alle ett i Kristus. Han alene er hodet, hvem Faderen har undergitt alt i himmelen og på jorden. (Efes. 1, 22—23). —

*

Kirken er derfor en sann og overnaturlig enhet som forbinder hodet — Kristus — med Faderen og hodet med lemmene og lemmene sig imellem. En Helligånd er det som fyller og besjeler det ene legeme. En kjærlighet forener alle lemmer med hodet til en organisk enhet.

Denne realitet må Kirkens medlemmer være sig bevisst for å kunne leve av den og handle etter den. Lemmene er ikke vilkårlig innpodet i legemet: ethvert har sin bestemte plass, ethvert sin bestemte funksjon og oppgave, ethvert har sine bestemte nådegaver. Men alle virker de til hele legemets beste, som er Kristi Kirke. Tross lemmenes mangfoldighet utgjør de alle kun ett legeme, Kristi legeme. *Det er Kirken*. (1. Kor. 10, 16—17).

Denne lære, denne ekte apostoliske lære om Kirken har mange tapt av syne og dermed har de også mistet samhørighetsfølelsen, den sanne katolske samfundsånd. Kristus, Herren, har stiftet sin Kirke som et *samfund*, som en klippefast bygning, ikke som en hop av henkastede bygningsstener. Han har stiftet den som et samfund i bønn, i arbeide, i åndsfellesskap, og derfor har Han også lært oss å be: «Fader *Vår*», som en fellesbønn, som en samfunds- og enhetsbønn. Dette må stå klart for oss: *vi alle er Kirken*. Hver enkelt av oss er ansvarlig for Kirkens hellighet og for Kirkens fremgang i verden.

Først når Kirken igjen blir betraktet i dens dypeste vesen, som Kristi mystiske legeme, hvis lemmer vi er, først da har vi også, høitelskede i Herren, forutsetningen for å «føle» med Kirken, for å «leve» med Kirken

og for å forstå de plikter som påhviler oss i vår egenkap av Kirkens medlemmer, Kristi mystiske legemes lemmer, og først da har vi betingelsene for å kunne arbeide i den rette samfundsånd.

Det er dessverre så at en stor del av Kirkens medlemmer er unyttige og så å si døde, fordi de er lemmer på en organisme uten at de er klar over det, uten at de utøver den funksjon som tilkommer dem og uten at de er sig sin oppgave og sin betydning bevisst.

Når apostelen Pauli kirketanke igjen blir levende hos de troende, da først vil de også forstå at mangt og meget i Kirkens organisme og styre, som de kanskje nu betrakter som noget utvortes eller uforståelig eller som menneskepåfunn, i virkeligheten intet annet er enn den levende Kirkes rett og Kirkens levende lemmers funksjon og oppgave; da vil de forstå at alt dette virker til beste «for Kristi legeme som er Kirken» (Kol. 1, 24). Og de troende må være sig bevisst at de ikke er noget utvortes på Kristi legeme eller noget tilfeldig, såsom klærne man tar på eller legger av, men at de er en vesentlig del av Kirken, at de utgjør ett legeme, en organisk enhet i Kirken.

*

Det gis så mange som ikke fatter det egentlige, det overnaturlige, man kunde si det kristelige i Kristi Kirke. Derav denne mangel på deltagelse i Kirkens liv, denne mangel på samhørighetsfølelse, på samarbeide mellom prestene og de troende og de troende sig imellem; derav denne splittelse av de gode krefter som så rikelig finnes i våre menigheter. Det som mangler oss mest er akkurat denne samhørighetsfølelse, denne samfundsbevissthet. Når vi til tross for den enkeltes gode vilje, ofre og opofrende virksomhet kun har små resultater å opvise, så er det fordi vi splitter våre krefter og derfor ikke eier den overnaturlige kraft og styrke som flyter ut av den levende bevissthet om samhørighet, om samarbeide, om alles enhet i én organisme.

Uten organisk samfundsliv, uten levende innlemmelse i Kirken vil alt menighetsarbeide og alt foreningsliv mangle ånd, mangle sjel, ti dette arbeide må få sin kraft fra selve det liv som utgår fra Kristus, og meddeles de troende i deres egenskap av levende lemmer på Kristi legeme, likesom grenene får næring og liv fra vinstokken.

Alt apostolats-, kjærlighets- og foreningsarbeide må derfor utgå fra det liv, som gjennom offeralteret, gjennom Kirken kommer fra Kristus selv, og må være helt besjålet og gjennomtrengt av dette guddommelige liv. Det må derfor stå klart for enhver at man ikke

kan delta på en gagnlig måte i menighetsarbeide og i foreningsliv, når man ikke er helt gjennomtrengt av Kirkens samfundsånd, når man ikke først stiger ned i Kristi ånd og lar sig gjennomstrømme av dens dype fylde. Et lem på et legeme er kun nyttig og aktivt, når legemets blod og liv gjennomstrømmer det, fyller det med sin kraft og gjør det delaktig i legemets natur.

Hvor meget mer intenst vilde ikke det katolske menighetsliv bli, hvis vi alle var gjennomtrengt av denne bevissthet om å være en vesentlig del av Kristi Kirke! Hvor vilde ikke kjærligheten til Kirken og dens ledelse vokse; hvor vilde ikke det indre, overnaturlige liv, som næres ved bønn og deltagelse i messeofret og mottagelse av sakramentene og som gir sig utslag i trofast pliktopyllelse både hjemme og ute, i kjærlighets- og apostolatsarbeide, utfolde sig og blomstre, om alle hadde den levende ansvarfølelse for sin viktige oppgave og funksjon som levende lemmer på Kristi mystiske legeme.

(Forts.)

Stille nu -

Askeonsdag; — stille nu min sjel og la dig senke andaktsfullt til ro i botens ånd.

Vandre varsomt sjel, og la oss rett betenke hvad der ligger skjult i Kirkens bud og bånd.

*Fastetidens dager, grå og stille
lar oss vandre likesom i skyggelund
hvor vi hører og fornemmer
englestemmer:*

*«Menneske, følg med, følg med,
like til Getsemane».*

*Fasten, Kirkens stille tid,
dunkel blitt av alvorsskyer,
styrker sjelen i dens strid
åndelig den oss fornyer.*

*Tegnet på at Kirken lever
sterk og mektig nu som før
kjenner vi, — og korset hever:
Kristus lever om Han dør.*

*Se! — ved fastens slutt der gløde
klare dag, en morgenrøde:*

*Resurrexit Jesus Kristus,
Konge, Herre, Bror og Venn!*

O. H.

Retten til selvmord?

Av Pastor C. RIESTERER.

Der fremkommer mange merkelige spørsmål i avisene og settes under offentlig diskusjon. Et av dem er «Retten til selvmord», fremsatt i «Tidens Tegn». En læge approberer H. M. idet også han mener, at enkelte, særlig illestillede individer bør ha rett til selvmord. Begge støtter sine meninger på visse hjertefølelser — ikke på realiteter, der jo alene kan danne et gyldig grunnlag for en virkelig rett. Jo mere jeg nu har tenkt frem og tilbake over spørsmålet, desto mere er jeg blitt overbevist om, at den gamle anskuelse er riktig og må ikke dras i tvil: Der gis ingen rett til selvmord. Jeg skal her forsøke å begrunne dette i få ord.

Hvorfor skulde vi ha retten til selvmord? Våre følelser kan ikke skape den.

Men heller ikke våre lidelser kan gi oss den.

Lidelsene og smertene i det menneskelige liv er et uomtvistelig faktum — den røde tråd i alle livets herligheter — og de mangler intet sted. De er et mysterium så uransakelig dyptgående, at der ikke finnes noget sidestykke ellers i hele naturen. De må derfor ha en høiere, vidtrekkende betydning for selve livet og få en løsning som nok er det motsatte av retten til selvmord. Hvem kan si oss, hvad eller hvor meget eller hvorfor en lider eller ikke lider? Her er mange mysterier og uendelig meget der kan spørres om. Men alt tyder klart på, at mennesket her på jorden gjennomgår et utviklingsstadium i og gjennom lidelser henimot et lykksalighetsliv, som dog først opnås når en villig har fulgt lidelsenes gang, til de finner sin fulle og forløsende avslutning ved døden. Som såkornet der i sin død forvandles til liv.

I den påstand, at lidelser og smerter gir rett til selvmord, ligger da en total og skjebnesvanger mis-kjennelse av lidelsens hele problem i menneskelivet. Lidelsen utgjør en ikke ganske liten del av menneskelivet, blir ofte selve livet og er så intimt og uløselig forbundet med menneskets liv, at ingen slipper helt fra den. Men lidelsen er dog alltid og for alle kun en overgang, som efter ens eget frie valg og frie livsinnstilling blir enten veien til eller veien fra den sanne livslykke. Det er dette som er lidelsens virkelige, høie, mystiske betydning for livet, og det er denne store betydning som bør lyse op i vår sjel, fordrive de mørke tanker om «rett til selvmord» og gi kraft til å bære lidelsene.

Han som har gitt oss livet og tilværelsen er den eneste som kunde ha gitt oss rett til selvmord. Men denne rett har han ikke gitt oss på nogen måte. Han har kun gitt oss retten til livet. Dette er en stor, positiv gave, en kjærlighetsgave. Med forpliktelsen til å bruke den riktig, godt og med takksigelse efter dens bestemmelse. Den medfører ingen annen makt, ikke engang den makt å forandre farven på sitt hår eller føie noget til sin vekst. Makten over livet og døden

har giveren — skaperen — helt forbeholdt sig selv. Dette merkes ved alle mulige anledninger.

Selvmord er da, likesom mord, et overgrep, en forbrytelse, intet annet. Er forbrytelsen begått under fullt ansvar, d. v. s. med fullt overlegg og i full bevissthet, så er der ingen undskyldning. Skjer den derimot under en mere eller mindre stor sinnsforvirring, eller under omstendigheter, der hemmer ens viljefrihet, er dette formildende omstendigheter, som delvis og endog helt kan opheve forbrytelsens ansvar. Og dette er vel som oftest tilfellet.

Ingen kan imidlertid nogensinne med full sikkerhet vite, hvorvidt og i hvilken grad disse formildende omstendigheter er tilstede eller ikke. Vi kan kun dømme etter ytre forhold, forhold som kanskje slett ikke står

i nogen forbindelse med den oss ukjente indre, mentale tilstand, der alene er bestemmende for forbrytelsens ansvar.

Når den civile eller den kirkelige øvrighet mener å finne i de ytre omstendigheter tilstrekkelig grunn til å straffe en selvmorder med, f. eks. nektelse av kirkelig begravelse og lignende, så ligger deri ingen dom over selvmorderens forhold til Gud, som jo ingen kjenner, men kun over selve forbrytelsens handling, som synes å være utført under fullt ansvar. Derved opprettholdes også bevisstheten hos de levende om forbrytelsens alvor og innprentes dem en hellbringende frykt for den. Og dette er også nødvendig for at ingen må overse, at forbrytelsen som er begått under fullt ansvar og ikke angres, er sikkert avgjørende for ens evige skjebne.

(I «Tidens Tegn» for 13. ds.)

Innvielsen av St. Carolus sykehus i Molde.

Innvielsen av St. Carolus sykehus blev, som før meddelt, foretatt lørdag formiddag av den katolske sogneprest Witte, Molde, i nærvær av generalpriorinnen for den katolske orden i Holland, pater Toll, Trondheim, pater Goer, Molde, og de katolske søstre. Innbudt var en rekke av fylkets og byens autoriteter, bygningsleder, chefer for firmaer som hadde bygget og innredet huset, samt en del andre.

Innvielseshøitideligheten begynte med en religiøs ceremoni, hvorefter de katolske prester og søstre gikk i prosesjon gjennom husets korridorer, idet sogneprest Witte utøvte religiøse handlinger. Derefter blev en hel del krusifikser innviet, og et større, som av sogneprest Witte blev ophengt på husets hovedplass — over inngangsdøren på «Jesu hjerte kapell».

Den katolske sogneprest holdt så en tale, hvori han tolket søstrenes glede over det nye sykehus. Deres oppgave var å lindre smerter og stelle for syke, og ikke som mange kunde mene å omvende folk som blev innlagt på sykehuset, til den katolske tro. Videre rettet han en takk til de som hadde vært med å reise bygningen, til de autoriteter som hadde vist den store interesse ved sin nærværelse å overvære innvielsen, likesom de andre tilstedeværende.

Ordfører Nås takket på byens vegne.

Det blev så servert forfriskninger for de innbudne, hvorefter disse fikk anledning til å bese bygningen fra nederst til øverst.

La oss med en gang si at bygning, inventar og apparater er førsteklasses og «up to date» fra først til sist. Noen eksempler: Alle vannledningsrør i bygningen er forfinede kobberør. I kjøkkenet, hvor komfyren er plasert midt på gulvet, sees intet rør, da dette er lagt under gulvet og bort til skorstenen. Oppe under taket i kjøkkenet er det en smal åpning til en luftkanal, som går gjennom hele bygningen op på taket. For at denne skal fungere mer effektivt er der midt oppe i kanalen anbragt et centralvarmeapparat, som oppvarmer den brukte luft, så denne settes i kraftigere bevegelse. — Trykket fra vannledningsnettets er redusert ned til 45

pund for at vannt ikke skal virke støiende i vannledningsrørene i bygningen.

Når man kommer inn hoveddøren har man på høyre hånd et venteværelse og ved siden av vakthavendes kontor. I første etasje ligger et lite vakkert kapell, hvor søstrene utøver sine daglige religiøse handlinger. Syd for dette ligger sakristiet med skriftestol m. v.

Mot syd ligger 2 store og lyse værelser med 6 senger og 2 mindre med 3 senger. Hvert værelse har toilettvask med kaldt og varmt rinnende vann, klæsskap og skuffer for patientenes klær og rundt hver seng kan trekkes forheng. Videre er det spiserum for patientene og lysbad med styrt. Mot nord ligger et større værelse hvor røntgenapparatene er installert — et apparat for sittende fotografering og gjennomlysning og et for liggende. — Ved siden av ligger maskinrum, betjeningsrum og mørkerum. Alle elektriske kabler ligger skjult og kommer op ved apparatene. Dette er tilfelle med alle elektriske ledninger i hele bygningen. Videre ligger i denne etasje lægekantor for tuberkuløse, toilettrom for herrer og damer, bad, opvaskrum og te-kjøkken. Denne etasje er beregnet for tuberkuløse patienter, og kopper og kar er her merket med en rød strek for å skille de ut fra de øvrige.

I annen etasje er det talerum, priorinnens kontor, søstrenes dagligstue, sykeværelser med samme utstyr som i første etasje, kontor for læge, mindre stue for bandasjeskifte og toilettrom o. l. som i første etasje.

I annen etasje er videre en stor operasjonssal med hypermoderne utstyr. Operasjonsbordet vakte alles oppmerksomhet og 2 søstre hadde sin fulle hyre med å vise alle de bevegelser og forandringer bordet kunde prestere, ved å trå på pedaller, snurre på sveiver, håndtak m. m. Adskilt ved et glass-skap, hvor de forskjellige operasjonsredskaper ligger, er det steriliseringsrum med elektrisk dampgryte m. v. Igjennom en glassluke står man i forbindelse med bandasjerummet.

I tredje etasje er pikeværelser og søstrenes værelser — et meget spartansk utstyrt rum for hver søster. Videre er her systue, loftsrum og bad o. l.

I kjelleren er installert 2 lavtrykkskjeler som skaffer varme til centralvarmeanlegget, en høitrykkskjele som skaffer damp til vaskeri, sterilisering o. l.

Her finnes også en varmtvanns spreder som skaffer varmt vann til hele huset. I almindelighet oppvarmes den ved damp, men der kan også benyttes elektrisitet. — Temperaturen på vannet holdes konstant ved hjelp av en automatisk regulator.

I arbeidsrummet ligger det elektriske inntak, hvor bygningens samtlige sikringer finnes avmerket i grei orden. Videre finnes i kjelleren lik-kapell, spiserum for betjening, anretning, kjøkken, forrådsrum, toilettrum, opvaskrum for kopper og kar og vaskerum med rulle og strykerum. Vaskemaskinen for kopper er hypermoderne. Koppene settes på rister og kjøres inn i maskinen hvor de blir spylet med varmt vann; kjøres så inn i neste rum, hvor de blir skyllet med vann av 90 gr. C., hvorefter koppene tørkes med damp.

I vaskerummet for klær ender en sjakt som samler skittentøi fra samtlige etasjer. Her er cementkummer for bløtning av tøi, en større vaskemaskin, en centrifuge for vridning av klærne og i veggen skuffeliggende stativ, hvor klærne tørkes ved hjelp av damp. I kjelleren finnes også et elektrisk motoranlegg for drift av elevatoren for vare-, person- og sykebefordring.

Videre er installert ringe-signal og brandvarselapparater, automatisk hustelefon, hvor 8 apparater kan benyttes. Alle værelser og korridorer er malt i moderne, dempede og for øiet behagelige farver.

Fra alle værelser mot syd har man en enestående utsikt over Romsdalsfjorden med Romsdals-alpene i bakgrunnen og fra korridorvinduene mot øst en glimrende utsikt over byen.

Syd for bygningen ligger 2 kurhaller for tuberkuløse pasienter.

Der falt mange lovord fra de besøkende, og søstrene har all grunn til å glede sig over sitt tidsmessige sykehus.

I forbindelse med innvielsen innløp der en hel rekke gratulasjoner og lykkønskninger både pr. post og telegram.

Igår var det anledning for publikum å bese sig omkring i bygningen, og etter hvad vi har bragt i erfaring, var det et meget stort besøk av interesserte iakttagere av alle aldre.

(«Romsdals Budstikke» for 12. ds.)

Avskjed med Nord-Norge.

Pastor *Johan Weirig*, som i en menneskealder har virket Nordenfjells, de siste åtte år som rektor for St. Elisabethsøstrene på Tromsø, drog sydover den 7. februar.

Med ham har den siste av Oslo Vikariats prester forlatt Nord-Norges kirke-distrikt, der som bekjent blev overtatt av Patrene av den hellige Familie i juni 1932. Pastor Weirig er ved sin ankomst til Oslo flyttet inn i St. Olavs Bispegård, hvor han vil forestå det Apostoliske Vikariats bibliotek.

Finlands nye biskop.

Det er med almindelig glede at katolikkene i Finland har mottatt utnevningen av sin nye apostoliske vikar, pater Guillaume Cobben S. C. J. Siden 1924 har biskopen arbeidet i det finske vikariat og overalt vunnet hjertene ved sitt nidkjære virke og sin personlige elskverdighet. Biskop Cobben er forholdsvis ung — født i 1897 i Sittard i Holland i en familie, hvis gjenemkatolske livsinnstilling best karakteriseres ved det faktum, at av de syv barn har tre sønner og en datter viet sig helt for religionens sak.

Biskop Cobben gjennomgikk først Jesu-hjerteprestenes petit-séminaire i Bergen-op-Zoom, og inntrådte dernæst i 1916 som postulant i denne kongregasjon som han tilhører nu. Etter å ha gjennomgått den regulære presteutdannelse, viedes han til diakon i 1923 av Finlands daværende biskop, mgr. Buckx, hvilket bragte ham på den tanke å ofre sitt liv for misjonen i Finland. I april 1924 mottok han prestevigslen og reiste samme høst til Finland, hvor han i begynnelsen virket i Teryoki og Viborg, for i 1926 å overta stasjonen i Åbo. Forholdene der var mindre enn fattigslige, det blev en stadig kamp med materielle og ideelle vanskeligheter, under levevilkår så små at man vilde menneskelig sett finne det umulig å kunne arbeide derunder. Pater Cobben klarte det — og blev aktet og elsket til gjengjeld. Denne aktelse og kjærlighet følger ham nu da han er kalt fra den mere enn beskjedne prestegård i Åbo til den forholdsvis likeså beskjedne bispegård i Helsingfors, hvor en stor og krevende gjerning med et stort og krevende ansvar venter ham. Norges katolikker forener sig med Finlands i en hjertelig og ærbødig hilsen til biskop Cobben:

Ad multos annos!

*

Fra «Credo»s februarhefte hitsetter vi nogen meddelelser av Jarl Gallén om arbeidet i det finske vikariat i 1934:

Katolikkenes antall er nu 1400 — altså ikke særlig stort, men beundringsverdig når man tenker på de vanskeligheter man har hatt å kjempe med — ikke minst i sin tid fra den russiske statsmakts side. Den katolske Kirke møtes imidlertid med en respekt som lover godt for arbeidet. Det som trenges mest nu er en personlig-levende kontakt med landets intellektuelle og kulturelle liv «utan vilken en mission i ett kulturland verkar utländsk import.» Det forløpne år har særlig vært preget av to begivenheter. Den ene var pater d'Argenlieus besøk — første gang siden reformasjonen at en dominikanerpater vestenfra er kommet til Finland. Pater d'Argenlieu, der som bekjent nu har sitt virkefelt i Stockholm, holdt i Helsingfors to foredrag: «publiktilstrømningen var helt enkelt enorm».

Den annen begivenhet var personalforandringen på bispestolen. Etter mange års fruktbart virke er biskop Buckx kalt tilbake for å arbeide på andre felter, og

han ledsages av de varmeste og takknemligste ønsker om lykke og velsignelse over fremtidens veier. I begynnelsen av dette år har Hans Hellighet Paven motatt en finsk deputasjon, som på regjeringens vegne skulde fremføre en hilsen og takk, ikke minst for den interesse Vatikanbiblioteket alltid har vist finske historiestuderende. Ved den etterfølgende privataudiens fremførte deputasjonens ene medlem, br. Carl Johan Dahlström, som katolikk en særskilt hilsen til Hans Hellighet og utba sig den pavelige velsignelse for hele landet, som den hellige Fader ga som tegn på sin velvilje overfor sine finske barn.

«För Finlands katoliker är denne stund särskilt värdifull, då kristenhetens överhuvud under detta helige år sänder oss sin välsignelse, en lycklig avslutning på vad som varit, en ännu mera förhoppningsgivande början till vad som skall komma.»

Lite intervjü med pater Lutz.

— Får «St. Olav» lov til å hefte Dem, pater Lutz? — der er en litt engstelig klang i vår telefonstemme, for vi vet hvor kostbar pater Lutz' tid er. Ikke minst når han nettop kommer fra en foredragsreise og har skrivebordet fullt av brever, som skal besvares — hvite ark, som skal beskrives med lovede artikler — korrekturer som skal leses på allerede opfylte løfter — —

— Hvad gjelder det? Paterens rolige stemme forjager med ett slag all engstelse hos oss — og vi går trøstig i vei:

— Intervjü — d. v. s. få høre litt om Deres Nordlands-reise.

— Javel — kom da-og-da.

Vi kommer. Jo — skrivebordet svarer i realiteten til vårt fantasibilled — kanskje ennu litt mer manuskriptbelastet. Pater Lutz forklarer: — forberedelsene til min bok om Luther, som Paulus-kretsen i Danmark vil utgi. Manuskriptet skal være ferdig sist i mars.

— Så må pater Lutz vel la alt annet ligge til da?

Pater Lutz smiler: — De kjenner dårlig min arbeidsmark, hvis De kan tro at noe kan «ligge» på den! Foreløbig skal jeg til Gøteborg å holde foredrag der.

— Ja, vi skal ikke hefte Dem lenge. Blott De vil fortelle oss litt om denne Deres siste langferd. Våre lesere vet forøvrig allerede, at den begynte med at De ga retrett for patrene i Nord-Norge og derfor opholdt Dem noen tid i Tromsø.

— Ja, jeg holdt to offentlige foredrag der — det første var godt besøkt, det annet ennu bedre. Med den lutherske biskop og domprovst i spissen lot befolkningen deroppe til å ha en gledelig interesse for å høre noe fra kompetent hold om katolisismen og det katolske arbeide her i Norge. Jeg sier gledelig, fordi jeg selvfølgelig ikke på min turné kunde undgå atter og atter å legge merke til, hvor sørgelig uvidende man er om de virkelige forhold innenfor den katolske Kirke, og hvor fast et tak fordømmene har, så man ikke engang kan høre, hvad jeg sier. Diskusjonene efter foredraget viste på enkelte steder dette — men jeg må si at alle steder fulgte man med upåklagelig interesse hele min fremstilling.

— Fra Tromsø reiste De — — —

— Til Harstad. I forrykende vær, som jeg forresten hadde det meste av tiden. Efter to foredrag der gikk turen til Bodø, hvor forholdene grep mig sterkt. Her har nemlig i mange år levet en katolsk familie uten prest — inntil for ganske nylig hadde dens medlemmer ikke i manns minne hatt besøk av en prest eller hatt anledning til på stedet å høre sin egen trosbekjennelse forkynt. Og den gamle mor fortalte mig, hvor sterkt hun hadde lengtes efter dette — så sterkt, at da der for tid tilbake blev annonsert et foredrag, hvis emne var «Om katolisismen», gikk hun der i gla' forventning om å få høre om det som stod hennes hjerte så nær. Tenk Dem hennes skuffelse, da det viste sig å være en misjonær fra Kina, som kom med de verste beskyldninger og anklager mot vår tro!

Der blir en liten pause — den betar så sterkt denne lille enkle beretning fra trosfellers liv der, hvor de ikke som vi har anledning til det regelmessige liv i og med Kirken og Sakramentene. Skjønner vi andre nok på så godt vi har det? Ber vi andre nok for dem som ikke er så lykkelige som vi?

Pater Lutz fortsetter:

— Men nu er forholdene helt anderledes: I løpet av de siste 6 uker har der vært tre prester på besøk der, og disse besøk vil nu regelmessig fortsatte. Man hadde forresten organisert mitt besøk meget godt, så der kom mange mennesker til foredraget. Fra Bodø gikk turen til Trondheim, hvor jeg holdt foredrag både på fransk og norsk — og noen fortalte mig å ha overvært en samtale efterpå mellem to bønder hvorav den ene sa: «Det er sant hvad den mann sier — bare vi kunde knytte oss sammen igjen med én gang!

— La oss håpe på det og be for det. Nu, fra Trondheim reiste jeg til Molde til innvielsen av det nye kapell på sykehuset og foredrag — så tilbake til Kristiansund, hvor jeg preket på fransk av hensyn til den katolske familie der som er fransk, og holdt et ualmindelig velbesøkt foredrag. Og så gikk veien herhjem til Oslo.

— Foredragenes emne var jo? — —

— «Hvad vil katolikkene i de nordiske land?». Men det er meningen at de skal utkomme som brosjyre, og derfor er det vel best ikke å gå nærmere inn på dette nu?

Pater Lutz ledsager sitt spørsmål med et så lengselsfullt blick til manuskriptbunkene på skrivebordet, at vi ikke kan bære over vårt hjerte å si annet enn: nei — og efterpå med megen takk på våre leseres vegne ta avskjed med den like så kloke og elskverdige som virksomme og optatte prest.

E.

Sogneprest Beumer.

Fra Bussum meddeles det oss at sogneprest ved St. Vituskirken *Beumer* er avgått ved døden i en alder av 55 år efter noen tids sykelighet.

Det er en varmhjertet venn katolisismens forkjemper i Norge har mistet — særlig tungt er tapet for St. Franziskus-Xaver-søstrene, hvis beskytter og venn den avdøde har vært i mange år. Sogneprest Beumers store interesse for Norge ga sig et strålende utslag i

1930, da han beredte biskop Offerdahl en festlig motagelse i Bussum — men da biskopen så døde dernede efter bare et par dages forløp fikk man et ennu mer gripende inntrykk av *hvor* sterk den samfølelse var som knyttet sogneprest Beumer til oss heroppe. Så omsorgsfullt som skulde det være hans egen overhyrde som blev stedet til hvile, ordnet pastor Beumer på egen bekostning en skjønn og høitidsfull begravelsesferd. Man følte da at her i Bussum hadde Vikariatet en god og opofrende venn.

Nu har han lukket sine øine, og fra de takknemlige St. Franziskus-søstre heroppe vil mange bønner stige op for hans sjel. Vikariatet har sendt kondolance-telegram og sogneprest Beumers minne vil bli bevart i takknemlig erindring. — R. I. P.

Nytt urettferdig angrep på Sveriges katolske biskop.

De angrep, som den svenske socialistiske statsråd Engberg har rettet mot biskop Müller, har også funnet veien til den norske presse. Navnlig beskyldningen for løftebrudd, idet biskopen skulde ha *lovet* statsråden, at frk. Roullier vedvarende skulde forbli i sin stilling som Franska Skolans bestyrerinne, mens skolens øverste ledelse kun hadde innvilget i, at frk. Roullier kunde bli i sin stilling inneværende skoleår ut.

I «Hemmet och Helgedomen» for 15. ds. har biskop Müller tilbakevist statsrådets beskyldninger: «Jag har icke lovat något som jag icke hållit, och vad jag lovat, har jag hållit.» Det fremgår av biskopens redegjørelse at han har gjort hvad det stod i hans makt for å billegge striden — hvilket også bekreftes av det kommunike, som Franska Skolans direksjon har utsendt, og hvori det bl. a. heter, at det er denne direksjon og Søsterkongregasjonens overledelse, som alene har ansvaret for de forholdsregler som er tatt vedrørende skolen.

BOKANMELDELSER

Franciskansk litteratur.

I.

Dr. P. Odulphus van der Vat O. F. M.: «Die Anfänge der Franziskaner-missionen und ihre Weiterentwicklungen im nahen Orient und in dem mohammedanischen Ländern während des 13. Jahrhunderts». (Franziskus-Druckerei, Werl i W.).

Det er med dyp beundring for dr. v. d. Vats omfattende og inngående studier at man lukker denne bok. På strengt videnskapelig grunnlag fremstiller han de franciskanske misjonstanker som de blev virkeliggjort allerede i det 13. århundre i Orienten og i Spania, Marokko og Tunis, hvor muhammedanismen på den tid hadde et sterkt grep på befolkningen. Med den grundighet som alltid kjennetegner den ekte videnskapsmann redegjør forfatteren for alle sine kilder, så at enhver som har

interesse av det selv kan verificere de citater, som forekommer overalt i det innholdsrike og tankevektige verk. Men ved siden av alle de nakne fakta, som gir boken sin videnskapelige verdi, går som en lysende tråd dr. v. d. Vats kjærlighet til sitt emne — til St. Franciskus rene og strålende begeistring for Guds rikes utbredelse overalt og i alle. Denne forfatterens egen varme innstilling gir fremstillingen en ild og kraft, som hever verket fra å være bare en doktordisputats op til å bli også en betraktning over hvad misjonsånd i virkeligheten er og hvad den betyr for det menneske, som blir grepet av den — en evighetsverdi, like ettertraktelsesverdig idag i det tyvende århundre for oss barn av tiden, som den var det for våre forfedre i den tid de tilhørte. Der er derfor all grunn til å takke dr. fr. Odulphus van der Vat for hans utmerkede verk og ønske ham til lykke med det!

L. v. E.

II.

Lic. Dr. P. Ambros Styra O. F. M.: «Franz von Assisi und das Evangelium Jesu». (Habelschwerdt, Franke).

Atter og etter kan man vende tilbake til St. Franciskus og finne nye vidunderlige trekk ved denne herlige skikkelse. Han er som en stadig rinnende kilde til sjelenes vederkvegelse. Mange er de som har øst av denne kilde og bragt den sannhetstørstende menneskehet styrke og nytt livsmot fra dens veld av renhet og klarhet — og mange er de som stadig øser av den til gagn og glede også for vi som lever nu. Dr. Styra er en av disse. I denne sin siste bok viser han oss, hvorledes St. Franciskus' sjel alltid gjenspeilet evangeliet — hvorledes hele hans liv var et billed av Kristi eget liv, preget av det overnaturlige og derfor kun forståelig ut fra dette synspunkt, hvor menneskelig han så enn ellers er. Forfatteren forklarer denne ideelle forening av naturlig og overnaturlig liv som særkjenner det sanne menneske gjennom citater og trekk fra St. Franciskus' virke og livsførsel på en gripende og overbevisende måte.

L. v. E.

III.

P. Joh. Bapt. Gatz O. F. M.: «Mein Leben ist Lieben, mein Lieben ist Leiden», ein Lebensbild der seligen M. Crescentia Hös von Kaufbeuren». (Kösel u. Pustet, München).

Et stille fromt liv som den bærende grunnvold for store gjerninger i Guds rike skildres i denne bok om en kjærlighetens heltinne. Vi kan aldri få for mange av disse levnetsbeskrivelser — de er som «levende stener» i vår hellige Kirkes store bygning. Et mål og en opmuntring for alle, som ønsker å være kristne.

L. v. E.

Herhjemme: —

OSLO. N. K. K. F.'s landsmøte er utsatt til oktober d. å. OSLO. Ved Mariakongregasjonens møte søndag 18. februar holdt pastor dr. G. Gorrissen et overmåte vel dokumentert foredrag om de religiøse kamper i Meksiko. Med spent oppmerksomhet fulgte man fremstillingen av de meksikanske trosfellers prøvelser og strålende heltemot og den glødende trosiver, hvormed de bærer alle sine vanskeligheter og lidelser — et eksempel for oss, som ofte kan miste vår sinnsro og beklage oss over motgang, som dog er for intet å regne mot de ofre, som kreves av katolikker i Meksiko. Foredraget blev hilst med begeistring og bifallet gjentok sig etter formannen, frk. Borchs takketale.

OSLO. O. K. Y. Ved begynnelsen av 1934. Det har i det siste vært nokså stille omkring Oslo Katolske Ynglingeforening i «St. Olav»s spalter. Denne stillhet har imidlertid ikke — hvad kanskje mange, som ikke står foreningen nær, kunde fristes til å tro — betydning at foreningen ikke arbeidet. Der arbeides tvertimot nu som aldri før og alt tyder på at foreningen for unge menn går en stor og rik tid imøte. Sogneprest Laudy's store, iherdige og opofrende arbeide som direktør bidrog i høi grad til å øke medlemmenes bevissthet om og interesse for det felles mål og arbeide. En tid lå nok foreningen nede; men sogneprest Laudy tok fatt, og den grunnmur som han med aldri sviktende energi bygget op står på fjell. Den er sterk og solid. Foreningens nye direktør, pater Nootenbom, og den midlertidige direktør, sogneprest mgr. Kjelstrup, har sammen med det nye styre et sikkert grunnlag å arbeide videre på. De rike inntrykk endel av medlemmene fikk på den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn har virket på sin måte. Hans Høiærverdighet Biskop Mangers' siste hyrdebrev vil bidra yderligere til å styrke medlemmene av Oslo Katolske Ynglingeforening innad som utad. Generalforsamlingen og festen i januar bar bud om en ny tid, en ny æra. Det blev da valgt et nytt styre som kom til å se således ut: Formann Georg How, viceformann W. Fiala, kasserer Carl W. Lund, sekretær B. Srøbka. Dessuten blev Olaf Wolfgang Olafsen suppleant til styret, Alfred Taxt arkivar og Johan Hauge bibliotekar. — På festen blev sogneprest Laudy utnevnt til æresmedlem. Det var en utnevnelse som var efter alles hjerter. Og i full erkjennelse av hans arbeide blev han også sammen med mgr. Kjelstrup overrakt foreningens heders-tegn. — Søndag den 18. februar hadde man så det første ordinære møte i det nye år. Ja i grunnen var jo møtet høist ekstraordinært, all den stund det var første gang det nye klubblokale blev benyttet. Kristian Grohmann holdt et morsomt kåseri om sjømannslivets mange gjenvordigheter, det var avis, oplesning og bevertning, det var kort sagt et meget vellykket møte. Det var også godt besøkt. En ikke uvesentlig betingelse for foreningens trivsel og vekst er at alle unge katolske menn slutter op om den og dens arbeide. Har man ikke anledning til å delta på møtene og ellers kan man stå som passivt medlem. Programmet for våremestret er nu fastsatt og det vil bli en rekke møter med godt program. På førstkommende møte vil således mgr. Irgens i et foredrag behandle nazismens forhold til Kirken. Det kan være vanskelig for mangen ungdom som går arbeidsledig og finne anledning til å gå på Ynglingeforeningens møter, men man kan være sikker på at direktør og styre og ikke minst kasserer har forståelse og vil ordne alt på beste måte. Slutt op om Oslo Katolske Ynglingeforening!

LI.

— og derute:

PARIS. Kardinal Verdier, erkebiskopen av Paris, retter i «Semaine religieuse» en skrivelse til de troende i sitt erkebispedømme, hvori han uttrykker sin sorg over de blodige uroligheter som har funnet sted i hovedstaden. «Måtte dette smertefulle offer bli til velsignelse for fedrelandet. Våre barn er falske fordi de ønsket et skjønnere og ærefullere Frankrike. De har besejlet sitt ønske med sitt blod. La oss love dem å løfte oss over alle politiske stridigheter og virkeliggjøre fred og forståelse mellom oss innbyrdes.» Kardinalen oppfordrer alle å vende tilbake til de gamle dyder. Frankrike

står foran de vanskeligste problemer det nogen gang har hatt å løse i hele sin historie. Og kardinalen beordrer derfor at der den følgende søndag i alle kirker og kapeller skal synges eller bes et De Profundis og Sub tuum praesidium.

ENGLAND. I en alder av 94 år er Charles Lindley Wood, annen viscount av Halifax, død på sin eiendom Hickleton Hall i Doncaster. Hans navn er uadskillelig knyttet til de fra England utgatte bestrebelser for å opnå den kirkelige gjenforening med Rom. Efter sin fars død — han hadde mange ganger vært cabinet-minister — blev lord Halifax i 1885 husets overhode. Fra sine unge dager var han venn med prinsen av Wales, den senere kong Edward VII. Hans far hadde store politiske planer med ham og ønsket derfor at han skulde gå inn i Underhuset som liberal. Sønnen hadde imidlertid ingen sympati for disse ønsker, men besluttet sig til utelukkende å ofre sig for religiøse spørsmål. Derfor blev han som ung tilhenger av Oxford-bevegelsen og arbeidet samtidig meget i velgjørenhetens tjeneste. Vinteren 1889—90, altså like efter farens død, traff lord Halifax på Madeira sammen med den kjente prest Portal, og dette møte fikk avgjørende betydning for hans senere virksomhet. Mellem den engelske aristokrat, som siden 1868 hadde vært president for «English Church Union» og presten oppstod et varmt vennskapsforhold, som gav støtet til de berømte «Malines-samtaler», som efter verdenskrigens slutt blev avholdt under kardinal Merciers presidium. Den kirkelige union, slik som lord Halifax tenkte sig den, er vel nærmest en utopi, men allikevel må man si at lord Halifax's innsats var meget betydningsfull, fordi uten tvil Englands religiøse atmosfære gjennom «English Church Union»s arbeide har forandret sig meget til gunst for de romersk-katolske anskuelser. Man har med rette sagt om lord Halifax at han viste mange veien til Rom uten selv å gå den. Mot rasjonalismen og laxismen, slik som de viste sig i den anglikanske kirke, har han alltid optrådt med rosverdig bestemt. I det testamente som han offentliggjorde for tre år siden, bekjente han sin tro på Kristi virkelige tilstedeværelse i den hellige Eukaristi og på den Hellige Stols læremyndighet i kraft av guddommelig rett, men han forkastet den pavelige jurisdiksjon som katolikkene oppfatter den. Den avdødes sønn, som nu er minister for det nasjonale undervisningsdepartement og tilhører det konservative parti, kan ikke i øieblikket betegnes som hans åndelige arvtager.

JØDENE I NEW YORK. Det sted i verden hvor der lever flest jøder samlet, er i storkapitalismens hovedsete, New York, hvor der bor ikke mindre enn 1¼ million jøder. «Årbok over det økonomiske marked», organet for det amerikanske forlag «Editor and Publisher», offentliggjør følgende tall: Av de 1¼ millioner jøder som lever i New York bor de 600.000 i Manhattan, 420.000 i Bronx, 500.000 i Brooklyn, 60.000 i Aneens, 20.000 i Richmond og 150.000 i forstedene. De betjenes av 6500 kolonial- og delikatesseforretninger, 1200 apoteker, 300 tobakk- og papirforretninger, 6000 rituelle slakterforretninger, 700 skotøiforretninger, 277 metallvarehandlere, 250 farvehandlere, 2500 møbelhandlere, 150 elektriske forretninger og iøvrig mange tusen kortevare- og spesialforretninger, som selvfølgelig alle ledes av jøder. Ennvidere finnes der i New York 11 full-jødiske teatre, 12 av jøder ledede banker med 50 filialer og med en samlet kapital på over 500 millioner dollars, hvorav 75 millioner er sparebankinnskudd.